

ZAGADNIENIE PRAWNE

W sprawie egzekucyjnej na skutek zażalenia uczestnika Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego na postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 30 lipca 2012 r.

- 1. czy zwolnienie od kosztów sądowych udzielone stronie w postępowaniu rozpoznawczym z mocy art. 771 k.p.c. rozciąga się także na opłatę stałą należną od wierzyciela z tytułu wszczęcia egzekucji świadczeń niepieniężnych o jakiej mowa w art. 49 a ust. 1 u.k.s.e.;**
- 2. jeżeli tak, to jaki podmiot jest zobowiązany do tymczasowego poniesienia tej opłaty w miejsce zwolnionego od niej wierzyciela?**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w S. oddalił postanowieniem z dnia 30 lipca 2012 roku skargę uczestnika postępowania egzekucyjnego Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w S. na postanowienie Komornika tegoż Sądu z dnia 12 lipca 2012 roku wydane w sprawie [...].

Na to postanowienie zażalenie wniósł uczestnik Skarb Państwa - Sąd Rejonowy w S. domagając się zmiany zaskarżonego postanowienia poprzez jego uchylenie.

W toku rozpoznania tej sprawy Sąd Okręgowy powziął wątpliwość, która implikowała wystąpienie z pytaniem prawnym do Sądu Najwyższego. Wątpliwość ta zrodziła się w następującym stanie faktycznym i prawnym sprawy:

Na wniosek z dnia 23 lutego 2012 r. U. J., Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym W S. A. O., w oparciu o tytuł wykonawczy - wyrok Sądu Rejonowego W

S. z dnia 04 grudnia 2009 r. w sprawie [...] wszczął przeciwko dłużnikowi G. S. postępowanie egzekucyjne w celu wyegzekwowania świadczenia polegającego na opróżnieniu lokalu mieszkalnego położonego w S. przy ul. P. [...].

Zarządzeniem z dnia 27 lutego 2012 r. Komornik Sądowy A. O. wezwał wierzyciela do usunięcia braków wniosku, w tym do uiszczenia opłaty stałej od wniosku w kwocie 5645,32 zł.

Postanowieniem z dnia 22 marca 2012 r. w sprawie [...] Sąd skargi – Sąd Rejonowy W S. uchylił czynność komornika z dnia 27 lutego 2012 r. w postaci wezwania do usunięcia braków wniosku i ustalił opłatę egzekucyjną na kwotę 1129,06 zł, a także zwolnił wierzycielkę od ponoszenia kosztów w postępowaniu egzekucyjnym.

Postanowieniem z dnia 23 kwietnia 2012 r. Sąd Rejonowy, na wniosek komornika, dokonał w sprawie [...] wykładni punktu I. postanowienia z dnia 22 marca 2012 r. w ten sposób, że wyjaśnił, iż wysokość opłaty stałej w nim wskazana dotyczy jedynie sytuacji, w której wniosek egzekucyjny dotyczy opróżnienia jednego pomieszczenia, natomiast w przypadku rozszerzenia wniosku egzekucyjnego przez wierzycielkę Komornik Sądowy będzie uprawniony do pobrania od wierzycielki dalszych opłat stałych, stosownie do treści art. 51 ust. 1 pkt. 3 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, a następnie obciążenia nimi dłużnika. Sąd Rejonowy oddalił wniosek w pozostałej części.

Pismem z dnia 08 maja 2012 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w S. A. O. wystąpił w sprawie [...] do Prezesa Sądu, przy którym działa – Sąd Rejonowy w S. o wyasygnowanie kwoty 1129,60 zł tytułem opłaty stałej za opróżnienie pomieszczenia oraz 113 zł tytułem wydatków.

Zarządzeniem z dnia 17 maja 2012 r. Prezes wezwanego Sądu odmówił przekazania kwoty 1129,06 zł tytułem opłaty stałej za opróżnienie lokalu z rzeczy i osób uzasadniając, że należność ta nie należy do kategorii wydatków podlegających pokryciu przez Sąd Rejonowy na podstawie art. 40 ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji.

Zarządzeniem z dnia 28 maja 2012 r. Komornik Sądowy A. O. zwrócił wniosek wierzyciela o wszczęcie postępowania egzekucyjnego.

Na skutek skargi wierzyciela, postanowieniem z dnia 03 lipca 2012 r. Sąd egzekucyjny w sprawie [...] uchylił zarządzenie z dnia 28 maja 2012 r. i polecił komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w S. A. O. wydanie postanowienia obciążającego opłatą stałą w kwocie 1129,06 zł Skarb Państwa - Sąd Rejonowy w S.

W wykonaniu polecenia Sądu - komornik postanowieniem z dnia 12 lipca 2012 r. ustalił opłatę stałą za opróżnienie pomieszczenia z rzeczy i osób zgodnie z wnioskiem egzekucyjnym wierzyciela - w wysokości 1129,06 zł i obciążył powyższą opłatą Skarb Państwa - Sąd Rejonowy W S.

To postanowienie w drodze skargi na czynność komornika zaskarżył wzmiankowany uczestnik postępowania - obciążony jego kosztami Sąd Rejonowy w S. Sąd egzekucyjny - Sąd Rejonowy w S. skargę oddalił argumentując tą decyzję w pierwszym rzędzie linią orzecniczą Sądu Okręgowego w S. [...] sygnalizując jednocześnie w motywach decyzji pogląd, że rozciągnięcie regulacji art. 771 k.p.c. na art. 49 a ustawy o komornikach sądowych i egzekucji jest nieuzasadnione.

Sąd Rejonowy stanął na stanowisku, że zwolnienie od kosztów sądowych udzielone w postępowaniu rozpoznawczym rozciąga się na postępowanie egzekucyjne prowadzone przez komornika, ale z zastrzeżeniem uregulowań zawartych w ustawie o komornikach sądowych i egzekucji. Sąd Rejonowy zauważył, że komornik nie jest pracownikiem sądu a swoją działalność utrzymuje z opłat egzekucyjnych. Sąd I instancji dostrzegł związek pomiędzy art. 40 ust.3 u.k.s.e. a art. 771 k.p.c. wskazując, że norma ta daje podstawę do zaliczkowania przez Skarb Państwa na poczet wydatków, w miejsce zwolnionego od kosztów egzekucji wierzyciela. Z brzmienia art. 40 ust. 3 u.k.s.e. Sąd Rejonowy wywiódł, że osoba zwolniona w postępowaniu rozpoznawczym od opłat nie korzysta dobrodziejstwa wskazanej regulacji. Sąd I instancji odwołał się także do art. 49.ust.3 u.k.s.e. dowodząc, że gdyby art. 771 k.p.c. miał zastosowanie w sprawach o egzekucję świadczeń niepieniężnych w zakresie opłat regulacja ta była by zbędna. Sąd Rejonowy odwołał się do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 maja 2009 roku K 21/08 (DZ. U. z 2009 r.; Nr 81; poz.687) oraz wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 02 czerwca 1999 sygn. K 34/98 OTK . Sąd Rejonowy wyinterpretował, posiłkując się przywołanymi orzeczeniami, że art. 770 k.p.c. normuje zasady ustalania kosztów, do których rozliczenia między sobą zobowiązane są strony postępowania egzekucyjnego zatem postanowienia na podstawie art. 770 k.p.c. zdaniem Sądu I instancji mogą ustalać tylko koszty należne wierzycielowi a komornik nie może ustalić kosztów, od których wierzyciel był zwolniony albo których nie poniósł. Sąd Rejonowy wyłożył, że koszty zabezpieczenia oraz koszty egzekucji świadczeń niepieniężnych mogą być ustalone przez Komornika w wydanym przez niego postanowieniu oraz zasądzone przez sąd w prawomocnym wyroku . Sąd

Rejonowy ocenił, że w obowiązującym stanie prawnym komornik, który nie otrzyma opłaty z tytułu dokonania świadczeń nie będzie miał prawnej możliwości uzyskania zwrotu kosztów. Tak rozumując Sąd Rejonowy wyraził pogląd, że w sytuacji, gdy dojdzie do egzekucji świadczenia niepieniężnego bez uiszczenia opłaty przez wierzyciela- Skarb Państwa (zwolniony od tej opłaty z mocy art. 49 a ust. 3 w brzmieniu sprzed orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 maja 2009 roku), komornik nie będzie miał możliwości uzyskania tej opłaty ani od Skarbu Państwa ani od innego podmiotu. Dalej Sąd Rejonowy wskazał na konstytucyjną zasadę ochrony prawa własności i innych praw majątkowych i podkreślił, że wynagrodzenie Komornika nie może być traktowane jako prawo gorszej kategorii odwołując się w tym zakresie do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 02.06.1999 roku K 34/98. OTK ZU nr 5/1999 poz. 94). Tak uzasadniając Sąd Rejonowy nie dostrzegł podstawy do rozciągnięcia skutków art. 771 k.p.c. na regulację z art. 49 a u.k.s.e, i podkreślił, że Komornik nie będzie miał instrumentu pozwalającego pobrać opłatę od dłużnika- z uwagi na brak adekwatnych do art. 49 ust. 3 u.k.s.e. rozwiązań prawnych. Wniosek taki Sąd Rejonowy oparł na usunięciu z porządku prawnego art. 59 u.k.s.e. w brzmieniu obowiązującym do dnia 12.11.2004 roku na mocy, którego opłatę stałą nieuiszczoną przez wierzyciela zwolnionego od kosztów sądowych komornik ścigał o dłużnika.

Sąd Rejonowy uznał, że Komornik nie może zostać pozbawiony możliwości zaspokojenia należnej mu opłaty i ocenił, że w egzekucji świadczeń niepieniężnych, podobnie jak w postępowaniach zabezpieczających realizowanych przez komorników sądowych został przyjęty mechanizm, w którym wszczęcie takiego postępowania jest uzależnione od uiszczenia przez wierzyciela opłaty stałej. Sąd egzekucyjny przyznał, że wykładnia literalna może doprowadzić do wniosku, iż skoro wierzyciel korzysta ze zwolnienia od kosztów, przepis art. 49 a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. z 2011 r., Nr 231,poz. 1376) nie znajduje w ogóle zastosowania zaznaczając, że w takiej sytuacji, komornicy sądowi zostaliby pozbawieni prawa do wskazanej opłaty i czynności w każdej sprawie, w której wierzyciel uzyskałby zwolnienie od kosztów sądowych musieliby wykonywać nieodpłatnie.

Tak argumentując, Sąd Rejonowy orzekł zgodnie z linią orzecniczą wytyczoną przez Sąd Okręgowy w S. w postanowieniu z dnia 14 marca 2012 roku w

sprawie [...] uznając, że zwolnienie rozciąga się na opłatę stałą w postępowaniu o egzekucję należności niepieniężnej.

We wskazanym rozstrzygnięciu w sprawie [...] Sąd Okręgowy wskazał na istotę instytucji procesowej jaką jest zwolnienie od kosztów sądowych, podnosząc, iż jest to pomoc Państwa dla osób, które ze względu na trudną sytuację materialną nie są w stanie uiścić kosztów sądowych. Powołując się na przepis art. 100 ust. 2 ustawy o kosztach w sprawach cywilnych, Sąd Okręgowy wyjaśnił, iż strona, która została w całości zwolniona od kosztów sądowych, nie uiszcza opłat sądowych i nie ponosi wydatków, które obciążają tymczasowo Skarb Państwa. Oznacza to, że zwolnienie od kosztów sądowych dotyczy kosztów, które strona powinna ponieść, gdyby nie korzystała ze zwolnienia. Dodatkowo Sąd Okręgowy podniósł, że regulacja zawarta w art. 49 a ust. 4 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, zgodnie z którym przepisy ust. 1 i 2 stosuje się także do spraw o egzekucję świadczeń niepieniężnych, wszczętych na wniosek Skarbu Państwa, w tym polecenie sądu i prokuratora, oznacza modyfikację zwolnienia od kosztów Skarbu Państwa, w tym sądu i prokuratora, zawartego w art. 94 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych zaś brak zapisu dotyczącego wierzycieli zwolnionych od ponoszenia kosztów sądowych przez sąd, daje podstawy do przyjęcia, iż zwolnienie przyznane w postępowaniu rozpoznawczym rozciąga się również na opłatę stałą, o której mowa w art. 49 a ust. 1 u.k.s.ez.

Sąd przyjął, że kwestię ponoszenia kosztów za stronę zwolnioną rozstrzygnąć należy - celem usunięcia luki prawnej - poprzez analogię do przepisu art. 40 ust. 3 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji w zw. z art. 100 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2010 r., nr 90. poz. 594). A więc, że opłatę tę winien wyłożyć Skarb Państwa poprzez statio fiscii jakim jest Sąd Rejonowy, przy którym działa komornik.

Takiemu pogładowi sprzeciwił się Skarb Państwa - Sąd Rejonowy w S. zaskarżając postanowienie Sądu egzekucyjnego z dnia 30 lipca 2012 roku i kwestionując obciążenie opłatą egzekucyjną w egzekucji świadczeń niepieniężnych Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego przy, którym działa komornik na podstawie stosowanego w drodze analogii przepisu art. 40 ust. 3 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1376). Skarżący wskazał, że w zakresie obowiązku ponoszenia określonych ciężarów o charakterze finansowym, w tym opłat egzekucyjnych koniecznym jest istnienie przepisu nakładającego taki

obowiązek na dany podmiot, a w przypadku gdy obowiązek ten przypisuje się Skarbowi Państwa uzasadnionym jest odwołanie się do normy prawnej umożliwiającej identyfikację statio fisci mającą wydatkować określone środki. Żalący przywołał przepis art. 40 ust. 3 u.k.s.e. wywodząc, że w art. 39 ust. 2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji wskazano w katalogu zamkniętym kategorii wydatków, co do których komornikowi należy się zwrot i podniósł, że opłata egzekucyjna do żadnej z wymienionych kategorii nie należy.

Odnosząc się do argumentacji zawartej w uzasadnieniu orzeczenia Sądu Rejonowego w zakresie możliwości stosowania analogii legis, co do opłat w postępowaniu egzekucyjnym skarżący zróżnicował sytuacje, gdy regulacje prawne przewidują obowiązki finansowe nakładane na stronę choć istnieją w tych przepisach luki prawne oraz gdy przepisy te nie wskazują obowiązanego do poniesienia określonych opłat. O ile w pierwszym przypadku zdaniem żalącego uprawnionym jest odwoływanie się do analogii, o tyle nieuprawnione jest stosowanie takiej analogii w celu nałożenia obowiązku uiszczenia opłat egzekucyjnych. Żalący wytknął, że zobowiązanym do uiszczenia opłaty egzekucyjnej został Skarb Państwa, ale co do oznaczenia jednostki organizacyjnej faktycznie mającej uiścić tą należność, według żalącego wskazać można kilka konkurencyjnych koncepcji związanych z oznaczeniem jednostki (zobowiązanym może być sąd, który przyznał zwolnienie albo minister ogólnie właściwy w zakresie finansów publicznych). Żalący wskazał, że Sąd Rejonowy zobowiązany jest stosować się do zasad gospodarki budżetowej sądów powszechnych wynikających z ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych, gdzie zgodnie z art. 4 tej ustawy, sądy są zaliczone do sektora finansów publicznych a osoby odpowiadające w sądzie za przestrzeganie tych zasad ponoszą odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych na zasadach określonych w dziale II ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 15, poz. 148). Nadto, odpowiedzialność w zakresie naruszenia dyscypliny finansów publicznych może wynikać z przywołanej powyżej ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych a wydatkowanie przez sąd, wobec braku w tym zakresie podstawy prawnej, określonych kwot stanowiących opłaty egzekucyjne może stanowić naruszenie zasad obowiązujących przy realizacji wydatków budżetowych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Prawo do sądu ma charakter zasady uniwersalnej o charakterze międzynarodowym. Zgodnie z art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, „Każdy ma prawo do sprawiedliwego i publicznego rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie przez niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony ustawą przy rozstrzyganiu o jego prawach i obowiązkach o charakterze cywilnym albo o zasadności każdego oskarżenia w wytoczonej przeciwko niemu sprawie karnej”. Prawo do sądu formułuje Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej stanowiąc w art. 45 ust. 1, że „Każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd”. Zasadę tę uzupełnia art. 78, w myśl którego każda ze stron postępowania ma prawo do zaskarżeń orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji oraz art. 77 ust. 2 Konstytucji zawierający zakaz zamykania drogi sądowej do dochodzenia naruszonych wolności lub praw. Prawo do sądu nie stanowi wyabstrahowanej idei. Jego następstwem jest zapadanie orzeczeń sądowych, które w różnych wymiarach regulują stosunki prawne pomiędzy podmiotami prawa a rozwinięciem wprowadzenie mechanizmu egzekucji tych orzeczeń. Bowiem dla spełnienia celu dla jakiego orzeczenia są wydawane, aby realizować w prawidłowy sposób zasadę ochrony praw obywatela, muszą one być wykonalne. W przeciwnym razie samo wydanie orzeczenia ochrony takiej nie zapewnia. Wykonalności orzeczeń służy przewidziany prawem system ich egzekucji. Na gruncie sądownictwa powszechnego w pierwszym rzędzie są to uregulowania Części Trzeciej pt. „Postępowanie Egzekucyjne” ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z dnia 1 grudnia 1964 r.). Takie umiejscowienie przepisów o egzekucji sądowej pozwala zrównać je w zakresie celów z przepisami dotyczącymi postępowań rozpoznawczych - mają bowiem służyć dochodzeniu naruszonych praw- poprzez realizację orzeczeń sądowych eliminujących takie naruszenia. Takie rozumienie przepisów o egzekucji wzmacnia wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 25 listopada 2010 r. w sprawie o sygnaturze III SA/Wr 479/10. Sąd ten stwierdził, że przepis art. 78 Konstytucji utożsamia pod względem zasad obowiązujących w postępowaniu przed organem państwa postępowanie rozpoznawcze z postępowaniem egzekucyjnym.

Idąc tym tokiem rozumowania zauważyć należy, że prawo do sądu nie może być ograniczone niedostępnością sądu z przyczyn finansowych (przerastających

możliwości strony kosztów postępowania). Gwarancją takiej dostępności daje stronom wprowadzenie do porządku prawnego przepisów w przedmiocie możliwości zwalniania stron od kosztów sądowych. Przepisy takie funkcjonują w polskim prawie.

Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z dnia 1 września 2005 r. Dz.U.2010.90.594 j.t.) w Tytule I „Przepisy ogólne” w art. 2 ust.1 stanowi, że koszty sądowe obejmują opłaty i wydatki. Zasadą jest, że do uiszczenia kosztów sądowych obowiązana jest strona, która wnosi do sądu pismo podlegające opłacie lub powodujące wydatki, chyba że ustawa stanowi inaczej (vide: ust.2). Jednakże prawo dostępności do sądu przepisy realizują przez to, że na każdym etapie postępowania przed sądem powszechnym, Sąd może udzielić stronie zwolnienia od kosztów sądowych – co reguluje Tytuł IV ustawy z dnia 28.07.2005 roku. a w szczególności w art. 100 ust. 2. Zgodnie z tą regulacją „ Sąd może zwolnić stronę od kosztów sądowych w całości lub części”. Zauważyć przy tym należy, że zgodnie z art. 100 ust.1 przywołanych przepisów strona w całości zwolniona od kosztów sądowych nie uiszcza opłat sądowych i nie ponosi wydatków, które tymczasowo obciążają Skarb Państwa. Rozwinięciem tych przepisów jest art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z dnia 1 września 2005 r. Dz.U.2010.90.594 j.t.), który w ust.1 stanowi, że kosztami, których strona nie miała obowiązku uiścić (...), sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Ustawa w art. 1 określa przedmiotowe granice obowiązywania - mianowicie „ustawa określa zasady i tryb pobierania kosztów sądowych w sprawach cywilnych, zasady ich zwrotu, wysokość opłat sądowych w sprawach cywilnych, zasady zwalniania od kosztów sądowych oraz umarzania, rozkładania na raty i odraczania terminu zapłaty należności sądowych”.

Przepisy dotyczące postępowania egzekucyjnego nie wprowadzają odnośnie zwolnienia od kosztów egzekucji odmiennej, kompleksowej regulacji.

Artykuł 771 k.p.c. zamieszczony w Tytule III Kodeksu postępowania cywilnego- Postępowanie egzekucyjne przesuwa granicę czasową zwolnienia od kosztów sądowych poza postępowanie rozpoznawcze mianowicie na postępowanie egzekucyjne (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2008 r. I CZ 153/07; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 2008 r. I CZ 144/07).

Taka wykładnia art. 771 k.p.c. wynika wprost z literalnego brzmienia tego przepisu.

Na gruncie doktryny nie budzi wątpliwości, że zwolnienie, o jakim mowa w art. 771 k.p.c. rozciąga się na egzekucję niezależnie od organu, który to postępowanie prowadzi a więc dotyczy zarówno sądu jak i komornika (art. 759 par.1 k.p.c.). Przesądził o takiej wykładni art. 771 k.p.c. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 26 września 2000 roku podjętej sprawie III CZP 25/00, OSNC 2001 nr 3 poz. 35 oraz w uchwale z dnia 02 grudnia 1994 roku, III CZP 153/94, OSNC1995, nr 3 , poz.51. (aczkolwiek wcześniejsze orzecznictwo Sądu Najwyższego, nie potwierdzało rozciągnięcia zwolnienia od kosztów egzekucyjnych przewidzianego w art. 771 k.p.c. na postępowania prowadzone przez komornika – np. uchwała z dnia 28 kwietnia 20005 roku , III CZP 22/05).

Sporny okazał się natomiast przedmiotowy zakres tego zwolnienia, w szczególności w zakresie opłaty przewidzianej art. 49 a ust. 1 u.k.s.e.

Na koszty egzekucyjne składają się wydatki oraz opłaty egzekucyjne (stosunkowe lub stałe). Koszty egzekucji oraz zasady ich ponoszenia uregulowane są w rozdziale 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U.2011.231.1376 j.t.) - art.39 i następne u.k.s.e. W wypadku, gdy zwolnienie od kosztów postępowania sądowego jest całkowite (nie-częściowe) zachodzi sytuacja gdy, z mocy art. 771 k.p.c. zwolnienie od kosztów sądowych, przyznane stronie przez sąd w postępowaniu rozpoznawczym lub z którego strona korzysta z mocy ustawy, rozciąga się także na postępowanie egzekucyjne o roszczenie niepieniężne pozostające we właściwości Komornika i powstaje pytanie o zakres przedmiotowy tego zwolnienia.

Dokonując wykładni językowej uznać można, że zakres przedmiotowy zwolnienia od kosztów egzekucji wynika z przepisów ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z dnia 01 września 2005 roku) oraz z orzeczenia sądu zwalniającego od kosztów postępowania i w wypadku całkowitego zwolnienia od kosztów sądowych oznacza on całkowite zwolnienie od kosztów egzekucji. Taka wykładnia rodzi jednak poważne wątpliwości, gdyż relacja art. 771 k.p.c. oraz przepisów o kosztach egzekucji (art.39 u.k.s.e. i nast.) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U.2011.231.1376 j.t) zwanej dalej u.k.s.e. nie jest oczywista, co znajduje odzwierciedlenie również w doktrynie prawa. W glosie do uchwały Sądu Najwyższego z dnia 06 września 2001

roku III CZP 39/01 opublikowanej w Problemach Egzekucyjnych 2002/20/105 Zbigniew Merchel wyraził pogląd, że „w egzekucji prowadzonej przez sąd, w zakresie kosztów, zastosowanie mieć będzie wprost ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 grudnia 1996 r. w sprawie określania wysokości wpisów w sprawach cywilnych. W przy egzekucji prowadzonej przez komornika stosować należy wyłącznie ustawę o komornikach sądowych i egzekucji. Natomiast kodeks postępowania cywilnego reguluje przede wszystkim zasady rozliczania kosztów. Obowiązuje tu zasada zwrotu przez dłużnika wierzycielowi kosztów niezbędnych do celowego przeprowadzenia egzekucji (art. 770 k.p.c.)”. Ten tok rozumowania co do zasady jest aktualny również w obecnym stanie prawnym- pod rządami ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z dnia 01 września 2005 roku)

Przywołany pogląd Zbigniewa Merchela nie jest pomocny dla rozstrzygnięcia relacji pomiędzy art. 771 k.p.c. a ustawą o komornikach sądowych i egzekucji.

Wydaje się, że artykuł 771 k.p.c. jest normą generalną dla przepisów rozdziałów 5, 6 i 7 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji Dz.U.2011.231.1376 j.t. a przepisy tam zawarte stanowią *lex specialis* w stosunku do art.771 k.p.c. Dopuszcza takie postrzeganie tych przepisów Sąd Najwyższy, który w uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2000 r. III CZP 25/00 stwierdził: „(...) uprawnienie pracownika dochodzącego roszczeń z zakresu prawa pracy do korzystania z tymczasowego ponoszenia wydatków przez Skarb Państwa oznacza korzystanie przez niego w postępowaniu rozpoznawczym ze zwolnienia od kosztów sądowych. Wobec tego, stosownie do art. 771 k.p.c., pracownik korzysta z tego uprawnienia także jako wierzyciel w postępowaniu egzekucyjnym. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji nie zawiera w omawianym zakresie innego uregulowania. Punktem wyjścia do rozważań nad zastosowaniem którejkolwiek z reguł kolizyjnych dotyczącej materii wydatków uregulowanej w ustawie z dnia 13 czerwca 1967 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i w kodeksie postępowania cywilnego oraz w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji, musiałoby być stwierdzenie istnienia sprzeczności w normach zawartych w tych ustawach (wówczas wchodziłaby w grę reguła *lex posterior derogat legi priori*), względnie stwierdzenie, że ustawa o komornikach sądowych i egzekucji jest w

zakresie wydatków na koszty egzekucyjne normą szczególną, wprowadzającą wyjątek od normy ogólnej wynikającej z ustawy z dnia 13 czerwca 1967 r, o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i z kodeksu postępowania cywilnego (lex specialis derogat legi generali). Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji nie zawiera jednak w zakresie wydatków na koszty egzekucji ani uregulowań sprzecznych z kodeksem postępowania cywilnego i ustawy z dnia 13 czerwca 1967 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, ani uregulowań szczególnych, określających wyjątek od zasady.” Również w uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego z dnia 28.04.2005 roku wydanej w sprawie III CZP 22/05 wskazano, że ustawa o komornikach sądowych i egzekucji nie reguluje problematyki zwolnienia od kosztów egzekucji, zawiera jedynie wzmianki nawiązujące do zwolnienia od kosztów sądowych. Przykładem takiej wzmianki jest art. 40 ust. 3 u.k.s.e., według którego sąd rejonowy, przy którym działa komornik, przekazuje komornikowi sumy niezbędne na pokrycie wydatków w sprawach osób zwolnionych od kosztów sądowych. Wobec braku w ustawie o komornikach sądowych i egzekucji ogólnych regulacji określających zasady i zakres zwolnienia od kosztów egzekucji prowadzonej przez komornika, Sąd Najwyższy dopuścił możliwość stosowania w tej egzekucji art. 771 k.p.c. jako lex generalis w stosunku do norm szczególnych z ustawy o komornikach sądowych i egzekucji.

Tak rozumując uznać należy za bezsporne, że przepisy szczególne z ustawy o komornikach sądowych i egzekucji definiują wydatki w egzekucji oraz zasady ich zaliczkowania i rozliczania - w sytuacji zwolnienia wierzyciela od kosztów (art. 39 ust. 2, 40 ust. 3, 41 ust. 2, 42 ust. 1 u.k.s.e.)- wydatki te tymczasowo ponosi Skarb Państwa w zakresie przewidzianym katalogiem wydatków z art. 39 ust. 2 u.k.s.e.

Niejasna jest natomiast zasada uiszczania opłaty stałej przy wszczęciu egzekucji świadczeń niepieniężnych w sytuacji udzielania wierzycielowi zwolnienia od kosztów postępowania .

Podstawą każdego systemu norm prawnych jest fikcja prawna racjonalności prawodawcy. (np. wyrok z 22 czerwca 1999 r., sygn. K. 5/99, OTK ZU nr 5/1999, poz. 100). „Powołana fikcja prawna nakazuje założyć, że wszelkie działania prawodawcy są efektem dogłębnego rozważenia problemu i dojrzałej decyzji znajdującej racjonalne uzasadnienie” (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 17 maja 2005 r. P 6/04). Wychodząc z takiego założenia nie sposób dopatrzeć się spójności w omawianych przepisach.

Po pierwsze należy rozstrzygnąć czy w ogóle możliwe jest zwolnienie wierzyciela od opłaty stałej z art. 49 a ust.1 u.k.s.e.

W uchwale z dnia 02 grudnia 1994 roku III CZP 153/94 Sąd Najwyższy wprost uznał, że zwolnienie od opłaty sądowej rozciąga się na postępowanie egzekucyjne. Uchwała ta zapadła przed wejściem w życie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Miejsce komorników w systemie egzekucji regulowało wówczas Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 grudnia 1960 r. o komornikach (Dz. U. z dnia 7 marca 1961 r.) wydane na podstawie art. 154 § 2 prawa o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 1950 r. Nr 39, poz. 360, z 1957 r. Nr 31, poz. 133 i z 1960 r. Nr 54, poz. 309), które w § 1 stanowiło, że komornik jest pracownikiem państwowym, powołanym do pełnienia czynności egzekucyjnych i innych, wskazanych w ustawach. Z argumentacji przedmiotowej uchwały wynika wprost, że zwolnienie od opłaty oznacza rezygnację Państwa z pobierania opłaty. Z dalszej części uzasadnienia wynika, że w sytuacji, gdy dla zrealizowania zwolnienia od kosztów należy efektywnie zaangażować środki pieniężne sytuacja jest odmienna i zasadą jest ponoszenie wydatków przez strony a wyjątki w tym zakresie winny wynikać wprost z przepisu.

W aktualnym stanie prawnym zasady zdefiniowane w przywołanym wyżej orzeczeniu Sądu Najwyższego wykluczają obciążenie nieuiszczoną przez wierzyciela opłatą organu egzekucyjnego (przymuszenie komornika do odstąpienia od opłaty). W świetle brzmienia art. 3a ustawy o komornikach sądowych i egzekucji z dnia 29 sierpnia 1997 roku, komornik nie otrzymuje od roku 1997 uposażenia z budżetu Państwa i wykonuje czynności na własny rachunek, czyli finansuje te czynności z uzyskiwanych opłat. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 2009 roku wydanego w sprawie II CSK 60/90 (LEX 523588) „decydujące dla ustalenia charakteru opłat egzekucyjnych jest to, że są one uiszczane tytułem prowadzenia egzekucji (wykonania zabezpieczenia), a więc tytułem realizacji zadań publicznych Państwa, posługującego się w tym wypadku komornikiem działającym jako funkcjonariusz publiczny w roli organu egzekucyjnego. Przyjęcie, że opłata egzekucyjna stanowi rodzaj daniny publicznej, której ustalenie, wysokość oraz sposób realizacji określają normy publicznoprawne, prowadzi do wniosku, że również uprawnienie komornika jako organu egzekucyjnego do żądania uiszczenia takiej opłaty ma charakter publicznoprawny i podlega realizacji za pomocą właściwych środków przewidzianych dla tego rodzaju uprawnień”. Twierdzenie, że opłaty

egzekucyjne mają charakter publicznoprawny i służą realizacji obowiązków jakie Państwo delegowało temu organowi egzekucyjnemu jest szeroko propagowane przez doktrynę prawa, która podkreśla, że komornik ma prawo ale i obowiązek naliczania kosztów postępowania w każdej sprawie egzekucyjnej (art. 43 u.k.s.e.). Na przykład Jarosław Świeczkowski w artykule opublikowanym w PPE 2004/5-6/97 pt. „Potrzeba stosowania prawidłowej wykładni przepisów zawierających zbliżone pojęcia (na przykładzie postępowania egzekucyjnego) stwierdza: „Za prowadzenie egzekucji i inne czynności wymienione w ustawie komornik pobiera opłaty egzekucyjne. Koncentrując się na pierwszym członie przytoczonej regulacji (art. 43 u.k.s.e.), stwierdzić należy, że opłaty te komornik winien pobrać w każdym przypadku, gdy w sprawie doszło do wszczęcia egzekucji. Innymi słowy, dokonanie pierwszej czynności egzekucyjnej - zajęcia - skutkuje po stronie komornika prawem i zarazem obowiązkiem pobrania przez niego opłaty egzekucyjnej”(por. z uzasadnieniem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 17 maja 2005 r.; P 6/04). Z zastrzeżeniem odmienności w zakresie przesłanki czasowej ustalenia kosztów egzekucji należy zgodzić się z oceną charakteru opłaty wyłożoną w przywołanym artykule. Natomiast w uzasadnieniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 maja 2009 r. (K 21/08) Trybunał Konstytucyjny stwierdza , że „uregulowanie pozbawiające komornika wynagrodzenia z tytułu zabezpieczenia dokonanego na rzecz Skarbu Państwa jest niezgodne z zasadą ochrony własności wyrażoną w art. 64 ust. 2 Konstytucji - oprócz ryzyka bezskutecznej egzekucji, komornik jako osoba fizyczna (piastun organu egzekucyjnego) został obciążony dodatkowym ciężarem o charakterze publicznoprawnym; w świetle regulacji obowiązujących od 1 stycznia 2002 r. komornicy nie otrzymują wynagrodzenia, ich dochód stanowi nadwyżka opłat nad kosztami działalności egzekucyjnej”. Konstytucja w art. 64 ust. 2 ustanowiła zasadę równej dla wszystkich ochrony własności i innych praw majątkowych. „Przepis ten nie tylko nawiązuje do zasady równości, ale też daje wyraz ogólnemu stwierdzeniu, że wszystkie prawa majątkowe muszą podlegać ochronie prawnej. Na ustawodawcy zwykłym spoczywa tym samym nie tylko obowiązek pozytywny ustanowienia przepisów i procedur udzielających ochrony prawnej prawom majątkowym, ale także obowiązek negatywny powstrzymania się od przyjmowania regulacji, które owe prawa mogłyby pozbawić ochrony prawnej lub też ochronę tę ograniczać (wyrok TK z 13 kwietnia 1999 r., sygn. K. 36/98, OTK ZU nr 3/1999, poz. 40). Obecna regulacja konstytucyjna nie pozostawia więc żadnych wątpliwości co do

zakresu ochrony udzielanej prawom majątkowym innym niż własność w znaczeniu technicznoprawnym (cywilistycznym). Gwarancja równej ochrony praw majątkowych nie może być utożsamiana z identycznością intensywności ochrony udzielanej poszczególnym kategoriom praw majątkowych, jest bowiem oczywiste, że jest ona determinowana treścią i konstrukcyjnym ujęciem tych praw. Równość może być zatem odnoszona jedynie do praw majątkowych należących do tej samej kategorii (zob. wyrok TK z 2 czerwca 1999 r., sygn. K. 34/98, OTK ZU nr 5/1999, poz. 94)”.

Skoro tak, to pozbawienie Komornika środków na pokrycie finansowania kancelarii pochodzących z opłaty egzekucyjnej także narusza zasadę ochrony prawa majątkowego komornika. Zatem wydaje się niedopuszczalne pozbawienie komornika opłaty do pobrania, której komornik jest zobowiązany z mocy art. 43 u.k.s.e. Za poglądem Sądu Najwyższego wyrażonym w uzasadnieniu do uchwały z dnia 28 kwietnia 2005 roku przyjąć należy, że opłatę w postępowaniu egzekucyjnym ponoszą jego strony - nigdy komornik. Pogląd ten ma silne oparcie w obowiązujących przepisach (art. 770 k.p.c., art. 43 u.k.s.e., art. 45 ust. 1 u.k.s.e., art. 49 ust. 1 u.k.s.e.). Zauważyć też trzeba, że brak ram prawnych dla udzielania przez komornika zwolnienia od kosztów egzekucji albowiem właściwym rzeczowo w tym zakresie jest sąd. W uzasadnieniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 maja 2009 r. sygn. K 21/08 (Dz. U. z 2009 r., Nr 81, poz. 687) podkreślono prawo komornika do uzyskania opłaty egzekucyjnej w postępowaniu zabezpieczającym oraz w egzekucji roszczeń niepieniężnych. Nadto Trybunał wskazał, iż w wypadku, gdy komornik nie otrzyma opłaty od wierzyciela wraz z wnioskiem o dokonanie zabezpieczenia, nie ma żadnej prawnej możliwości jej uzyskania aczkolwiek w postępowaniu zabezpieczającym i w egzekucji świadczeń niepieniężnych- z różnych przyczyn.

Koncentrując się na kwestii opłaty za egzekucję świadczenia niepieniężnego stwierdzić należy, że artykuł 770 zdanie pierwsze k.p.c. nie stanowi podstawy do zwrotu komornikowi niepobranej opłaty. Normuje on wyłącznie zasady ustalania kosztów, do których rozliczenia między sobą zobowiązane są strony postępowania egzekucyjnego. Zatem w postanowieniu, o którym mowa w art. 770 k.p.c. mogą zostać ustalone wyłącznie koszty należne wierzycielowi, co wyraźnie wynika z treści zdania pierwszego tego artykułu.

Z powyższych rozważań wywieść należy wniosek, że w sytuacji zwolnienia wierzyciela od kosztów sądowych komornik nie może odstąpić od żądania opłaty z art. 49a ust.3 u.k.s.e.

Skoro tak, opłatę tą winien ponieść albo wierzyciel albo, jeżeli uznać, że zwolnienie od kosztów sądowych rozciąga się na tą opłatę z mocy art. 771 k.p.c., inny podmiot w jego zastępstwie.

W przywoływanej wyżej uchwale Sądu Najwyższego z dnia 28 kwietnia 2005 r. III CZP 22/05, Sąd Najwyższy stwierdził, że zwolnienie od kosztów egzekucji przyznane dłużnikowi w toku postępowania egzekucyjnego - podobnie jak zwolnienie od kosztów sądowych udzielone w postępowaniu rozpoznawczym - pozostaje bez wpływu na możliwość ściągnięcia od dłużnika opłaty egzekucyjnej należnej komornikowi za dokonaną egzekucję (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 26 sierpnia 2010 r. II FSK 623/09). Należy stąd wywodzić, że również w szczególnej sytuacji, w której wyjątkowo, przepisy obciążają opłatą wierzyciela, winien on ją uiścić niezależnie od uzyskanego zwolnienia od kosztów w postępowaniu rozpoznawczym.

Artykuł 49 ust. 3 u.k.s.e. stanowi, że Sąd Rejonowy, przy którym działa komornik, przekazuje komornikowi sumy niezbędne na pokrycie wydatków w sprawach osób zwolnionych w tym zakresie od kosztów sądowych a więc jest przepisem subsydiarnym w stosunku do art. 771 k.p.c. stanowiącego w tym zakresie normę centralną. Zauważyć jednak należy, że przywołane przepisy nie wskazują kto i na jakich zasadach wyklada sumy niezbędne na uiszczenie opłaty stałej wnoszonej przy wszczęciu egzekucji. Wobec wyrażonego wyżej stanowiska, że opłata taka nie może obciążać komornika, wnioskować można, że ustawodawca nie przewidział możliwości zwolnienia wierzyciela od opłaty stałej egzekucyjnej z art. 49 a u.k.s.e. (Zastrzec trzeba, że Sąd Najwyższy w przywołanej uchwale z dnia 02 grudnia 1994 roku; III CZP 153/94; uznał ryczałt kancelaryjny za wydatek. Koncepcja taka jest jednym z potencjalnych rozwiązań dla rozstrzygnięcia zagadnienia czy wierzyciel zwolniony od kosztów sądowych uiszcza opłatę stałą w egzekucji roszczenia niepieniężnego i dodatkowym argumentem za postawieniem niniejszego pytania prawnego).

Odwołując się do wykładni historycznej wskazać należy, że w pierwotnym brzmieniu ustawa o komornikach zawierała art. 59 (obowiązujący do 12 listopada 2004 r.) zgodnie , z którym opłatę stałą nie uiszczoną przez wierzyciela zwolnionego

od kosztów sądowych, komornik ściągają od dłużnika. W chwili obecnej brak takiej regulacji co uznać należy, zgodnie z założeniem racjonalnego ustawodawcy, za świadomy zabieg legislacyjny przesądzający o braku możliwości zwolnienia wierzyciela od stałej opłaty egzekucyjnej.

Za takim rozumieniem art. 771 k.p.c. przemawia też pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w przywoływanej już uchwale z dnia 28 kwietnia 2005 roku w sprawie III CZP 22/05, że zwolnienie od kosztów egzekucji przyznane dłużnikowi pozostaje bez wpływu na możliwość ściągnięcia od dłużnika opłaty egzekucyjnej należnej komornikowi za dokonaną egzekucję. Skoro bowiem zwolnienie od kosztów postępowania z mocy art. 771 k.p.c. nie obejmuje obciążonego opłatą na podstawie przepisu szczególnego (art. 49 ust.1-3 u.k.s.e.) dłużnika, brak przesłanek by obejmowało w sytuacji wprowadzenia przepisem szczególnym nakładającym taki obowiązek na wierzyciela (art. 49a ust. 1) tegoż wierzyciela.

Taka wykładnia nie koresponduje jednak z brzmieniem art. 49 a ust. 4 u.k.s.e. dodanym przez art. 1 pkt. 5 ustawy z dnia 22 lipca 2010 r. (Dz.U.2010.155.1038) zmieniającej ustawę o komornikach i egzekucji (obowiązującym od dnia 9 września 2010 r.), który w sytuacji wszczęcia egzekucji świadczeń niepieniężnych i wykonania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia roszczeń niepieniężnych uzależnionej od uiszczenia przez wierzyciela opłaty stałej nakazuje przepisy ust. 1 i 2 (o zwrocie wniosku) stosować także w sprawach o egzekucję świadczeń niepieniężnych, wszczętych na wniosek Skarbu Państwa, w tym na polecenie sądu lub prokuratora. A contrario uznać można, że pozostałe osoby zwolnione od kosztów sądowych a niewymienione w tym przepisie są zwolnione od spornej opłaty egzekucyjnej. Ta regulacja w kontekście historycznym jest wprawdzie prostym następstwem uznania za niezgodnego z konstytucją brzmienia obowiązującego od dnia 28 grudnia 2007 r. „w sprawach o egzekucję świadczeń niepieniężnych i o dokonanie zabezpieczenia roszczeń niepieniężnych, niezwiązanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, wszczętych na wniosek Skarbu Państwa, w tym na polecenie sądu lub prokuratora, wierzyciele nie mają obowiązku uiszczania opłaty, o której mowa w ust. 1 i 2", który to przepis został uznany za niezgodny z art. 64 ust. 2 Konstytucji RP, przez pkt. 10 wyroku z dnia 14 maja 2009 r. (Dz.U.2009.81.687). Zgodnie z tym wyrokiem wymieniony wyżej przepis stracił moc obowiązującą z dniem 2 czerwca 2009 r. Jednakże, przy założeniu racjonalności ustawodawcy wydaje się, że gdyby w sprawach o egzekucję świadczeń niepieniężnych prowadzonych przez komornika

miał zastosowanie art. 771 k.p.c. wprost, regulacja ust.4 art. 49 a u.k.s.e. byłaby zbędna, gdyż Skarb Państwa zarówno w ustawie z dnia 13 czerwca 1967 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2002 r., Nr 9, poz. 88), jak również według przepisów aktualnie obowiązującej ustawy korzysta ze zwolnienia od kosztów sądowych - opłat (art. 94 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych - Dz. U. z 2010 r., Nr 90, poz. 594).

Nie można więc w sposób pewny przesądzić o tym czy zwolniony od kosztów wierzyciel ponosi czy też nie ponosi opłaty o jakiej mowa.

W wypadku uznania możliwości zwolnienia wierzyciela od opłaty o jakiej mowa przepisy nie wskazują kto i w jakim trybie wykląda taką opłatę za osobę od opłaty tej zwolnioną. W świetle powyższych rozważań przyjęto, że kosztów tych nie finansuje z własnych dochodów komornik.

Można natomiast rozważać stosowanie w drodze analogii normy art. 100 ust.1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z dnia 1 września 2005 r. Dz.U.2010.90.594 j.t.) i uznać, że opłaty takie obciążają tymczasowo Skarb-Państwa. Jednakże obowiązek finansowy nałożony na podmiot prawa powinien wynikać wprost z przepisu (por: Taksa za czynności komorników. Komentarz; Zenon Knypl, Jan Treder, Stowarzyszenie Komorników Sądowych, 1994 Sopot) czego wymaga zasada prawidłowej legislacji (art. 2 Konstytucji).

Pamiętać trzeba, że Sąd Najwyższy dopuścił wprawdzie stosowanie dla realizacji uprawnień komornika wynikających z art. 39 ust. 1 oraz 49 u.k.s.e. w drodze analogii legis art. 20 ust.2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 06 września 2001 roku; III CZP 39/01 oraz w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2002 roku III CZP 65/02. Uchwały te jednak wydane były w stanie prawnym sprzed wprowadzenia art. 40 ust. 3 u.k.s.e. w obecnym brzmieniu. Ponieważ ustęp 3 art. 49 u.k.s.e. został wprowadzony art. 1 pkt. 37. ustawy z dnia 24 maja 2007 roku o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 27.06.2007r.) a następnie dwukrotnie nowelizowany, wydaje się, że poglądy wyrażone w przywołanych wyżej orzeczeniach Sądu Najwyższego tracą na aktualności. Odmienne bowiem założenie doprowadziłoby w obecnym stanie prawnym, z uwagi na treść art. 40 ust. 3 u.k.s.e. i art. 100 ust.1 u.k.s.c. do sytuacji, w której inny podmiot ponosiłby tymczasowo w miejsce zwolnionego od kosztów

sądowych w egzekucji wydatki (Sąd przy, którym działa Komornik) i opłaty (Sąd meriti). Jest to rozwiązanie nie mieszczące się w granicach założenia racjonalności ustawodawcy a przez to w granicach poprawnej legislacji. Dla oceny zgodności sformułowania określonego przepisu prawa z wymaganiami poprawnej legislacji (art.2 Konstytucji) przepis powinien jednoznacznie zakres podmiotowy i przedmiotowy nakładanych ograniczeń (obowiązków). Przepis powinien być na tyle precyzyjny, aby zapewniona była jego jednolita wykładnia i stosowanie i tak ujęty, aby zakres jego zastosowania obejmował tylko te sytuacje, w których działający racjonalnie ustawodawca zamierzał wprowadzić regulację ograniczającą korzystanie z konstytucyjnych wolności i praw (porównaj: wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 kwietnia 2009 r. K. 50/07; wyrok Trybu Konstytucyjnego sygn. K. 33/00, wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14.07.2010r.; sygn. Kp 9/09).

W tym stanie rzeczy jako, że przy rozpoznaniu zażalenia w niniejszej sprawie powstało opisanie w sentencji zagadnienie prawne budzące poważne wątpliwości, Sąd Okręgowy postanowił przedstawić je do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu działając na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. oraz art. 397 § 2 k.p.c.